

TYRIMAS „MUZIEJAI ŽMOGAUS GEROVEI“

TYRIMO TIKSLAS

Parengti rekomendacijas dėl Lietuvos muziejų paslaugų, skirtų žmonėms su negalia, sistemos kūrimo, tobulinimo ir plėtros galimybių

TYRIMO DALYS

- Lietuvos ir užsienio šalių atminties institucijų ir tarptautinių organizacijų parengtos metodinės medžiagos analizė;
- Kiekybinė muziejų vadovų ir darbuotojų apklausa apie Lietuvos muziejų prieinamumą žmonėms su negalia;
- Kokybiniai žmonių su negalia interviu apie patirtis ir požiūrį į Lietuvos muziejų prieinamumą;
- Kokybiniai muziejų vadovų ir darbuotojų interviu apie patirtį, požiūrį, poreikius ir lūkesčius;
- Gerosios užsienio šalių praktikos analizė;
- Švietimo, sveikatos ir socialinių paslaugų specialistų ir žmones su negalia vienijančių organizacijų darbuotojų patirties, požiūrio, poreikių ir lūkesčių vertinimas fokusuotos diskusijos metodu.

PAGRINDINIAI MUZIEJŲ PRIEINAMUMO LANKYTOJAMS SU NEGALIA PRINCIPAI

SAVARANKIŠKUMO DIDINIMAS IR INTEGRACIJA SU KITAIŠ MUZIEJŲ LANKYTOJAMS

- Galimybė kuo savarankiškiau organizuoti apsilankymą muziejuje
- Galimybė dalyvauti edukacijose ir renginiuose kartu su visais lankytojais

PRIEINAMUMO PRIEMONIŲ UNIVERSALUMAS

- Universalus dizainas, prieinamumą didinančios priemonės naudingos ir kitiems lankytojams (pvz., lankytojams su vaiko vežimėliu ar turintiems sveikatos problemų)
- Prieinamumą didinančių priemonių naudojimas ugdo toleranciją kitokiam

BENDRADARBIAVIMAS

- Asmenų su negalia pasitelkimas planuojant, įgyvendinant ir vertinant tinkamas prieinamumo priemones
- Bendradarbiavimas tarp muziejų prieinamumo klausimais

PRIEINAMUMO PRIEMONIŲ SISTEMINGUMAS

- Nepakanka įrengti vieną bendros priemonių sistemos elementą, pvz., įrengti pandusą, bet nepraplatinti durų neįgaliojo vežimėliui pravažiuoti

PRIEINAMUMO PRIEMONIŲ TAIKYMO TĘSTINUMAS

- Prieinamumo priemonių nuolatinio funkcionavimo palaikymas (pvz., sniego nuvalymas nuo panduso)

PAGRINDINĖS REKOMENDACIJŲ KRYPTYS

- 1) **Muziejaus prieinamumo politika ir jos įgyvendinimas.** Svarbu, kad muziejai apibrėžtų siekiamus tikslus, nustatytų atitinkančius uždavinius ir priemones. Taip pat aktualu paskirti muziejaus darbuotoją (ar grupę), atsakingą už muziejaus prieinamumo didinimą, užtikrinti grįžtamąjį ryšį ir nuolatinę prieinamumo situacijos stebėseną.
- 2) **Bendradarbiavimas su asmenimis, turinčiais negalią / juos vienijančiomis organizacijomis, sveikatos, švietimo ir kultūros specialistais, kitais Lietuvos ir užsienio muziejais, siekiant didinti prieinamumą.** Bendradarbiavimas aktualus visuose etapuose: nuo planavimo iki įgyvendintų priemonių vertinimo.
- 3) **Informacijos apie muziejaus prieinamumą pateikimas muziejaus internetinėje svetainėje.** Svarbu tiek informacijos išsamumas, tiek kokybė. Informacija turėtų būti pateikta atsižvelgiant į skirtingą negalią turinčius asmenis.
- 4) **Muziejaus prieigos pritaikymas asmenims su negalia.** Sudarytos sąlygos patekti į muziejų, pritaikant į muziejų vedančius takus, pagrindinį įėjimą ir pateikiant aiškias nuorodas.
- 5) **Muziejaus patalpų pritaikymas asmenims su negalia.** Patalpų prieinamumas svarbus ne tik asmenims, turintiems judumo negalią, bet ir asmenims su regos, klausos bei proto negaliomis, asmenims su kognityviniais ir / ar raidos sutrikimais.
- 6) **Muziejaus turinio prieinamumo didinimas.** Pagal Lietuvos muziejų prieinamumo vertinimo apklausos rezultatus, tai viena mažiausiai pritaikytų sričių. Svarbus tiek ekspozicijų ir parodų, tiek ekskursijų, edukacijų bei renginių turinio pritaikymas skirtingą negalią turintiems lankytojams.
- 7) **Darbuotojų parengimas dirbti su asmenimis, turinčiais negalią.** Svarbu organizuoti reguliarius vidinius darbuotojų mokymus ir skatinti dalyvavimą išoriniuose mokymuose, siekiant palaikyti nuolatinį darbuotojų pasirengimą dirbti su įvairias negalias turinčiais asmenimis. Mokymuose dalyvauti turėtų ne tik ekskursijų vadovai ir edukatoriai, bet ir lankytojų aptarnavimo specialistai, įskaitant salės, kasos, rūbinės, apsaugos darbuotojus.